

กฎหมายเกี่ยวกับภาษีอากร

ภาษีอากร คือเงินที่รัฐบาลเรียกเก็บจากประชาชนตามกฎหมายเพื่อเป็นรายได้ของรัฐ โดยรัฐกำหนดว่าประชาชนที่มีรายได้ต้องเสียภาษีให้กับรัฐ เพื่อรัฐจะได้ใช้เงินสำหรับการใช้จ่ายในด้านต่างๆ ของรัฐบาลเพื่อเป็นการอำนวยความสะดวก ความสุขต่างๆ ของประชาชน รายได้ของรัฐบาลที่เรียกเก็บเงินภาษีของประชาชนที่ต้องจ่ายให้รัฐมีรายละเอียดดังนี้

กรมที่มีหน้าที่จัดเก็บภาษี 3 กรมหลักอยู่ในสังกัดกระทรวงการคลัง ประกอบด้วย กรมสรรพากร กรมศุลกากร กรมสรรพสามิต

ประมวลกฎหมายรัษฎากร เป็นกฎหมายที่ให้อำนาจกรมสรรพากร กระทรวงการคลังจัดเก็บภาษีเงินได้บุคคลธรรมดา ภาษีเงินได้นิติบุคคล และภาษีมูลค่าเพิ่ม มีสาระสำคัญดังนี้

1. ภาษีเงินได้บุคคลธรรมดา เป็นภาษีที่เรียกเก็บจากบุคคลผู้มีรายได้ เช่น ข้าราชการพนักงานผู้ประกอบอาชีพอิสระ เช่น หนายความ นักร้อง นักแสดง เป็นต้น ทั้งนี้จะเก็บจากเงินได้พึงประเมินที่ผู้เสียภาษีดังกล่าวได้รับ หักด้วยค่าใช้จ่าย และค่าลดหย่อนเหลือเป็นเงินได้สุทธิเท่าใด จึงนำไปคำนวณภาษีตามอัตราที่กฎหมายกำหนด ในปัจจุบันภาษีเงินได้บุคคลธรรมดาจะเรียกในอัตราก้าวหน้า ตั้งแต่ร้อยละ 5 ถึงร้อยละ 37 หมายถึง ผู้ที่มีรายได้มากย่อมต้องเสียภาษีมาก ผู้มีรายได้น้อยจะเสียภาษีน้อย

2. ภาษีเงินได้นิติบุคคล เป็นภาษีที่จัดเก็บจากห้างหุ้นส่วนสามัญนิติบุคคล บริษัทจำกัด บริษัทมหาชน ฯลฯ โดยจะเก็บจากกำไรสุทธิที่ผู้เสียภาษีดังกล่าวได้รับในอัตราร้อยละ 30 ของกำไรสุทธิ

3. ภาษีมูลค่าเพิ่ม (VAT) เป็นภาษีที่จัดเก็บจากการขายสินค้าและบริการ โดยผู้ขายสินค้าหรือให้บริการจะเรียกเก็บจากลูกค้า ในอัตราร้อยละ 7 และนำภาษีดังกล่าวไปชำระต่ออำเภอหรือสำนักงานเขตทุกเดือน ภาษีมูลค่าเพิ่มเป็นภาษีการค้าอย่างหนึ่ง การขายสินค้าหรือให้บริการต่อไปนี้ต้องเรียกเก็บภาษีมูลค่าเพิ่มจากลูกค้า

กฎหมายภาษีอากรทุกฉบับ มีหัวข้อสำคัญอันเป็นโครงสร้างของกฎหมายฉบับนั้นๆ ซึ่งอาจแบ่งได้เป็น 6 หัวข้อด้วยกัน คือ

1. **ผู้มีหน้าที่เสียภาษีอากร** หรือผู้อยู่ในข่ายเสียภาษีอากรจะเป็นใครบ้างย่อมแล้วแต่กฎหมายนั้นๆ จะกำหนด แต่โดยทั่วไปมักได้แก่บุคคลธรรมดาและนิติบุคคล ซึ่งเป็นผู้มีสิทธิและหน้าที่ตามกฎหมาย

2. **ฐานภาษีอากร** ในความหมายอย่างกว้าง หมายถึงสิ่งที่เป็นมูลเหตุให้ต้องเสียภาษีอากร เช่น การมีรายได้ การมีทรัพย์สิน หรือการใช้จ่าย เป็นต้น ในความหมายอย่างแคบ หมายถึง สิ่งที่ต้องรับอัตราภาษีอากร (ภาษีอากรที่ต้องเสีย = ฐานภาษีอากร ? อัตราภาษีอากร)

3. **อัตราภาษีอากร** แบ่งเป็น 3 แบบใหญ่ๆ คือ แบบคงที่ แบบก้าวหน้า แบบถดถอย

4. **การประเมินจัดเก็บภาษีอากร** ภาษีอากรส่วนใหญ่ในปัจจุบันผู้มีหน้าที่เสียภาษีอากรเป็นผู้ดำเนินการประเมินตนเอง โดยประเมินหรือคำนวณตามวิธีการและตามกำหนดเวลาที่กฎหมายกำหนดไว้ แล้วยื่นแบบแสดงรายการชำระภาษีอากรตามจำนวนที่พึงต้องชำระ ถ้าผู้มีหน้าที่เสียภาษีอากรไม่ดำเนินการประเมินตนเองหรือประเมินตนเองอย่างไม่ถูกต้องหรือไม่สมบูรณ์ก็จะมี การประเมินโดยเจ้าพนักงานซึ่งในกรณีหลังนี้เจ้าพนักงานประเมินมีอำนาจประเมินให้ผู้เสียภาษีอากรต้องรับผิดชอบเงินเพิ่ม และหรือเบี้ยปรับเพิ่มขึ้น นอกเหนือจากภาษีอากรที่ต้องเสียในบางกรณีแม้ไม่ถึงกำหนดเวลาชำระภาษีอากร

5. **การอุทธรณ์ภาษีอากร** ในกรณีเกิดปัญหาข้อเท็จจริงหรือข้อกฎหมายขัดแย้งพิพาทกันระหว่างผู้เสียภาษีอากรและผู้จัดเก็บภาษีอากร เกี่ยวกับจำนวนภาษีอากรที่ต้องเสียหรืออำนาจการประเมินเรียกเก็บภาษีอากร และผู้มีหน้าที่เสียภาษีอากรต้องการให้มีการพิจารณาทบทวนใหม่ กฎหมายมักกำหนดให้ผู้มีหน้าที่เสียภาษีอากรต้องปฏิบัติตามขั้นตอนและวิธีหาข้อยุติให้ครบถ้วนเสียก่อน มิฉะนั้นผู้เสียสิทธิในการนำคดีขึ้นสู่ศาลได้

6. **เบี้ยปรับ เงินเพิ่ม และโทษ** ผู้ไม่ชำระภาษีอากรจะต้องรับผิดชอบในจำนวนภาษีอากรที่ไม่ชำระพร้อมด้วยเบี้ยปรับและหรือเงินเพิ่มเป็นจำนวนเงินเพิ่มขึ้นต่างหากถ้าฝ่าฝืนไม่ยอมชำระ กฎหมายมักให้อำนาจเจ้าพนักงานดำเนินการยึดทรัพย์สินของผู้ค้างภาษีอากรไปขายทอดตลาดเพื่อนำเงินไปชำระภาษีอากรค้างโดยไม่ต้องฟ้องคดีศาล